

Антоан де Сент Егзипери

Мали принц

Превела:
Љиљана Стијачић

■ Laguna ■

Наслов оригинала:

LE PETIT PRINCE

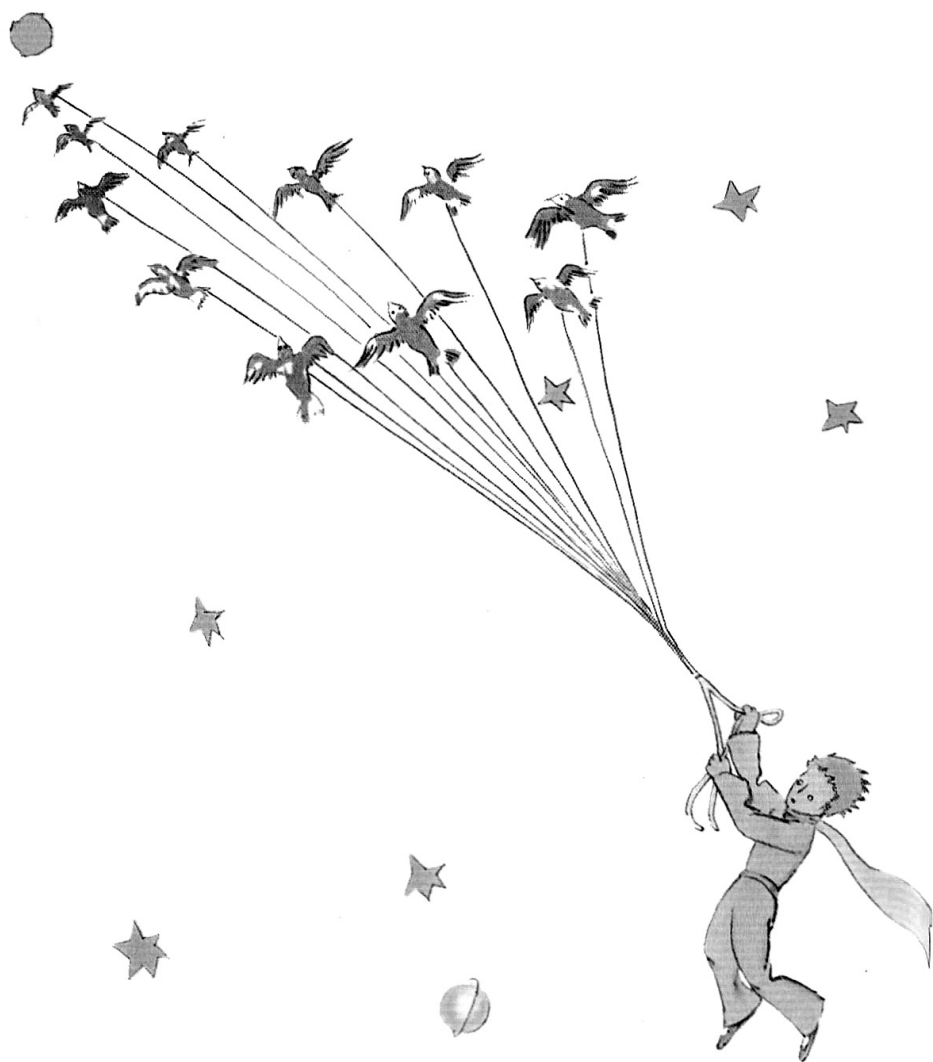
Antoine de Saint-Exupéry

Mali princ

Translation copyright © 2012 за српско издање ЛАГУНА

Мали принц

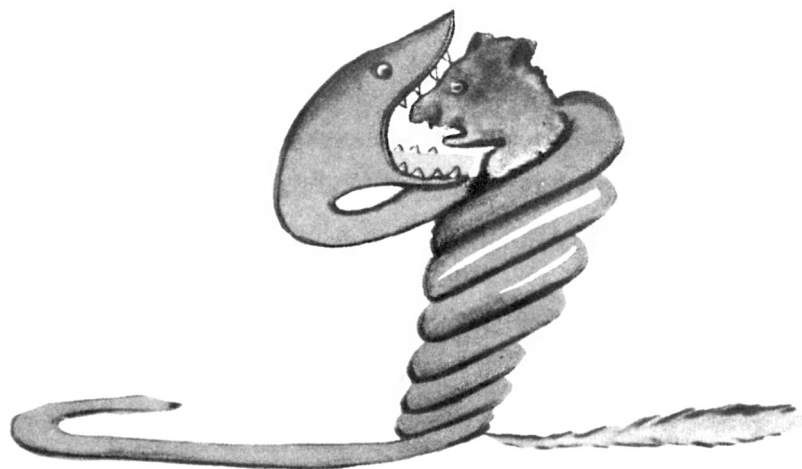

Верујем да је за свој бег
искористио једну сеобу
дивљих птица.

ЛЕОНУ ВЕРТУ

Молим децу да ми оѿросѿе шѿо сам ову књиѿу ѿосвеѿио одраслој особи. Имам за ѿо један озбиљан разлоѿ: ѿа је одрасла особа најбољи ѿријатѿељ коѿа имам на свеѿу. Имам и друѿи разлоѿ: ѿа одрасла особа може све да разуме, чак и књиѿе за децу. Имам и ѿрећи разлоѿ: ѿа одрасла особа живи у Француској, ѿде се смрзава и ѿлагује. Треба јој неко да је уѿеши. Ако сви ѿи разлози нису довољни, радо ћу ѿосвеѿиѿи ову књиѿу деѿеѿу које је некад била ѿа одрасла особа. Све су одрасле особе некад биле деца. (Али се мало њих ѿоѿа сећа.) Иѿправљам, дакле, своју ѿосвеѿу:

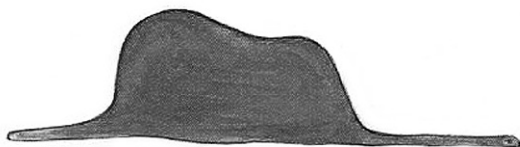
ЛЕОНУ ВЕРТУ
кад је био дечачић

Једном, кад ми је било шест година, видео сам предивну слику у некој књизи о прашуми, која се звала *Истиније љриче*. На слици је био представљен змијски цар како гута неку звер. Ево копије тог цртежа.

У књизи је писало: „Змијски цар гута свој плен у једном залагају, не жваћући га. Након тога више не може да се миче и преспава шест месеци док га не свари.“

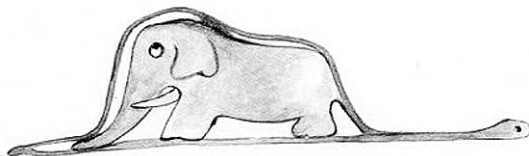
То ме је навело на многа размишљања о пустоловинама у прашуми, па ми је једном пошло за руком да оловком у боји начиним свој први цртеж. Мој цртеж број 1 изгледао је овако:

Показивао сам своје ремек-дело одраслим особама и питао их да ли их мој цртеж плаши.

Оне су ми одговарале: „Зашто бисмо се плашили шешира?“

Мој цртеж није приказивао шешир. Приказивао је змијског цара како вари слона. Затим сам нацртао змијског цара изнутра, да би одрасли разумели. Њима све увек треба тумачити. Мој цртеж број 2 изгледао је овако:

Одрасле особе су ми саветовале да се оканим цртања змијског цара споља или изнутра и да се радије посветим геогра-

фији, историји, математици и граматичи. Тако сам, ето, у шестој години напустио дивно занимање сликара. Био сам обесхрабрен неуспехом својих цртежа број 1 и број 2. Одрасле особе никад ништа не разумеју саме, а децу замара да им све увек из почетка објашњавају.

Морао сам, дакле, да изаберам друго занимање, па сам научио да управљам авионом. Летео сам свуда по свету. Географија ми је, истини за љубав, много користила. Знао сам на први поглед да разликујем Кину од Аризоне. А то је врло корисно ако човек ноћу залута.

Тако сам, током живота, много пута долазио у додир са озбиљним људима. Дуго сам живео међу одраслима. То није битно поправило моје мишљење о њима.

Кад бих међу њима срео неког ко би ми се чинио мало бистријим, испробавао бих га својим цртежом број 1, који сам стално чувао. Хтео сам да знам да ли он стварно разуме. Али он би ми увек одговарао: „То је шешир.“ Ја му тада не бих причао ни о змијском цару, ни о прашуми, ни о звездама. Спуштао бих се на његов ниво. Говорио бих му о бриџу, о голфу, о политици и о краватама. А одрасла особа би била врло задовољна што је упознала тако разборитог човека.

II

Живео сам тако сам, без икога с ким бих искрено поразговарао, све док ми се пре шест година, у пустињи Сахари, није догодио квар. Нешто се било сломило у мом мотору. А како уза се нисам имао ни механичара ни путнике, спремио сам се да се сасвим сам латим тешке поправке. Било је то за мене питање живота или смрти. Имао сам пијаће воде једва за осам дана.

Прве сам вечери заспао на песку, на хиљаде миља далеко од људских насеља. Био сам много усамљенији од каквог бродоломника на сплаву усред океана. Зато можете замислити моје изненађење кад ме је у зору пробудио један смешан гласић. Говорио је:

„Молим вас... нацртај ми овцу!“

„А!“

„Нацртај ми овцу...“

Скочио сам на ноге као громом ошинуто. Добро сам протрљао очи. Добро погледао. И видео сам сасвим необичног малишана, који ме је озбиљно посматрао. Ево његовог најбољег портрета који сам после успео да нацрам.

Али мој цртеж није, наравно, ни приближно тако чаробан као његов узор. Нисам

Ево његовог најбољег портрета који сам
после успео да нацртам.

ја томе крив. Кад ми је било шест година, одрасле су ме особе обесхрабриле у мом сликарском позиву па нисам научио да цртам ништа друго осим змијског цара изнутра и змијског цара споља.

Гледао сам, дакле, то привиђење очима широм отвореним од изненађења. Не заборавите да сам се налазио на хиљаде миља далеко од људских насеља. А чинило ми се да мој дечачић није ни залутао, ни мртав гладан, ни мртав жедан, ни насмрт преплашен. Ни по чему није личио на дете изгубљено усред пустиње, на хиљаде миља од људских насеља. Кад ми је напослетку пошло за руком да проговорим, рекох му:

„Али... шта ти овде радиш?“

А он ми тада понови, сасвим тихо, као да хоће да каже нешто врло озбиљно:

„Молим вас... нацртај ми овцу...“

Кад вас нека тајна предубоко дирне, не усуђујете се да не послушате. Колико год ми се све то чинило бесмислено на хиљаде миља од људских насеља и у смртној опасности, извадих из џепа лист папира и наливперо. Но тада се сетих да сам пре свега учио географију, историју, математику и граматику, па рекох дечачићу (мало зловољно) како не знам да цртам. Он ми одговори:

„Нема везе. Нацртај ми овцу.“

Како никад нисам нацртао овцу, ја за њега поново начиних један од она два цртежа која сам био кадар да нацртам. Онај са змијским царем споља.

И био сам запрепашћен кад сам чуо како ми малишан одговара:

„Не! Не! Нећу ја слона у змијском цару. Змијски цар је врло опасан, а слон је гломазан. Код мене је све тако малено. Мени треба овца. Нацртај ми овцу.“

Тада сам почео да цртам.

Он је пажљиво посматрао, па рече:

„Не! Та је већ много болесна. Нацртај неку другу.“

Цртао сам.

Мој пријатељ се љупко

насмеши, праштајући ми:

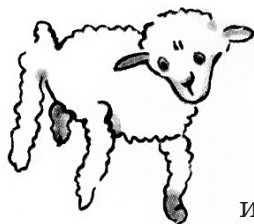
„Па погледај... то није овца, то је ован. Има рогове...“

Начиних, дакле, нов цртеж.

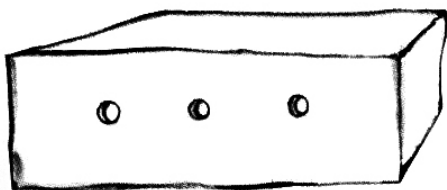
Али је и он био одбијен као и они претходни:

„Та је превише стара. Ја хоћу овцу која ће још дуго живети.“

И тако, како нисам више имао стрпљења и како ми се

журило да растављам мотор, ја напарах овај цртеж.

И добацих:

„Ево, ово је кутија. Овца коју желиш је унутра.“

Врло сам се изненадио кад сам видео како се лице мог младог судије озарило:

„То је баш оно што сам желео! Мислиш ли да ће тој овци требати много траве?“

„Зашто?“

„Зато што је код мене све тако малено...“

„То ће јој сигурно бити довољно. Дао сам ти сасвим малу овцу.“

Он нагну главу према цртежу:

„Није баш тако малена... Гле! Заспала је...“

И тако сам се, ето, упознао с малим принцем.

III

Дуго ми је требало док сам схватио одакле је дошао. Чинило се да мали принц, који ми је постављао многа питања, никада није чуо моја. Случајно изговорене речи мало-помало све су ми откриле. Тако, кад је први пут угледао мој авион (нећу да га цртам, тај је цртеж за мене претежак), он ме упита:

„Каква је то ствар?“

„Није то ствар. То лети. То је авион. То је мој авион.“

И био сам поносан што сам му рекао да летим. Тада он узвикну:

„Како? Ти си пао с неба?“

„Да“, одговорих ја скромно.

„О! Баш чудно...“

И мали принц удари у диван смех, који мене силно разљути. Желим да се моје невоље озбиљно схвате. Затим додаде:

„Значи да и ти долазиш с неба! С које си ти планете?“

Одмах сам у тајни његовог присуства наслутио објашњење, па га нагло упитах:

„Ти, дакле, долазиш с неке друге планете?“

Али ми он не одговори. Благо је климао главом, све гледајући мој авион:

„Да, стварно, у овоме ниси могао доћи издалека...“

И он утону у сањарење, што дуго потраја. Затим извади из џепа моју овцу и предаде се посматрању свог блага.

Можете замислити колико ме је заголицало то половично признање о „другим планетама“. Зато сам се трудио да о томе сазнам што више:

„Одакле долазиш, малени мој? Где је то – код тебе? Куда желиш да понесеш моју овцу?“

Он замишљено поћута, па ми одговори: „Добра је кутија коју си ми дао, зато што ће јој ноћу послужити као кућа.“

„Наравно. А ако будеш добар, даћу ти и конопац да је дању привежеш. И кочић.“

Тај предлог као да је запањео малог принца:

„Да је привежем? Смешно!“

„Али ако је не вежеш, одлутаће ти, изгубиће се...“ А мој пријатељ поново удари у смех:

„Па куда би отишла!“